

Aan de leden van de gemeenteraad

Leefomgeving, Wonen en Economie

Raadhuislaan 2, Oss

Telefoon 14 0412

Fax [0412] 64 26 05

E-mail gemeente@oss.nl

www.oss.nl

Postbus 5

5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de datum van deze brief en ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
26 april 2021		F. Geenen	
Onderwerp			
Voortgang Meanderende Maas			

Geachte raadsleden

Wat is de aanleiding voor deze informatie?

Op 24 maart jl. heeft de Stuurgroep van het project Meanderende Maas het Voorlopig Ontwerp (VO) voor de maatregelen vastgesteld. Ik informeer u over de hoofdlijnen van dit besluit en over het vervolg van dit project. Meer informatie over plan en proces vindt u ook op www.meanderdenemaas.nl.

Wat is de kernboodschap?

Het voorlopig ontwerp voor de maatregelen in projectgebied Meanderende Maas is gereed en heeft de instemming van de bestuurders van de tien betrokken organisaties. Met de versterking van de Brabantse Maasdijk (traject Ravenstein-Lith) en de rivierverruiming aan zowel Gelderse als Brabantse zijde voldoen we aan de landelijke waterveiligheidseisen vanaf 2025 om 270.000 bewoners in ons gebied tot aan Den Bosch te beschermen tegen hoogwater. Samen met de aannemer, die uit de lopende aanbestedingsprocedure naar voren komt, gaan we het voorlopig ontwerp in de tweede helft van 2021 tot in detail uitwerken tot het definitief ontwerp. De aandachtspunten die wij hebben gekregen vanuit de omgeving betrekken wij in de vervolgitwerkingen.

Met de maatregelen realiseren we een 26 km veilige dijk die goed past in het karakteristieke Maaslandschap van Ravenstein tot de sluis bij Lith. De Maas krijgt meer ruimte zowel aan

Gelderse als Brabantse zijde waarmee we de waterstand bij hoogwater verlagen. De rivierverruiming maakt het mogelijk circa 500 ha natuur aan Brabantse zijde toe te voegen voor een groot aaneengesloten natuurgebied, een riviernatuurpark langs de Maas, met rivier- en moeraslandschap (NB na realisatie Ossekamp en Waarden komt daar nog ca 80 ha bij). Dat is goed voor de kwaliteit van het water, flora en fauna. Maar ook goed voor de aantrekkelijkheid van het landschap, voor recreatie en toerisme, de economische ontwikkeling en de woon- en leefomgeving waarbij rekening wordt gehouden met erfgoedwaarden.

Tegelijkertijd levert de rivierverruiming grond op voor de versterking van de dijk, waardoor sprake is van een duurzame uitvoering. In de pers is dit project als het eerste CO2-vrije dijkversterkingstraject in Nederland genoemd.

Met de maatregelen uit het voorlopig ontwerp voldoet het plan aan de gestelde doelen en de gemaakte afspraken tussen de partnerorganisaties. Rijk en regio hebben na vaststelling van het voorkeursalternatief medio 2020 afgesproken samen ruim 235 miljoen euro (excl natuurontwikkeling Ossekamp en Waarden) te gaan investeren in de veiligheid en kwaliteit van het gebied.

Wat zijn de gevolgen?

Ik informeer u over enkele relevante wijzigingen en enkele aspecten die nog nader uitgewerkt worden of aandacht vragen.

Appeltern

Vanwege het extra water dat vanwege de doorsteek bij Appeltern bij de veerstoep in Maasbommel de Maas instroomt, ontstaat er een aanzienlijke dwarsstroming op de rivier. Dat is onacceptabel voor de scheepvaart. Uit nadere berekeningen blijkt ook dat de doorsteek zelf maar beperkt bijdraagt aan de waterstandsdeling en de aanleg van de brug voor de Nood Zuid (N329) duurder uitvalt. Ook bleek dat we met een verlaging van het maaiveld in de Lelyzone bij Megen een gelijke waterstandsdeling bereiken tegen veel lagere kosten. De maatregel is daarmee vervallen.

In het voorlopig ontwerp verlagen we bij Appeltern wel het maaiveld naar + 5.40 meter NAP en maken we de ingang van de oude meander herkenbaar met erop een struinpad.

Ossekamp en De Waarden ook onderdeel planuitwerking project Meanderende Maas

Een mooie recente ontwikkeling voor ons is dat het Rijk en de provincie Noord-Brabant extra geld beschikbaar hebben gesteld voor de ontwikkeling van rivier gebonden natuur. Dit biedt de kans om de gehele Ossekamp en De Waarden (ter hoogte van Macheren-Oijen), samen goed voor circa 80 hectare, te ontwikkelen als natuurgebied. Tegelijkertijd wordt dit een aantrekkelijk recreatiegebied.

Deze gebieden maken sinds 2002 onderdeel uit van het Natuurnetwerk Brabant (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). In het toekomstbeeld van de Interprovinciale structuurvisie Meanderende Maas zijn deze gebieden ook als natuur opgenomen.

Ossekamp en De Waarden maken nu integraal deel uit van het voorlopig ontwerp Meanderende Maas. De voorbereidingen voor de m.e.r.-procedure, benodigde besluiten en eventuele vergunningen vinden binnen project Meanderende Maas plaats. Realisatie is echter geen onderdeel van Meanderende Maas. Dat gebeurt in de toekomst door Natuurmonumenten, in de periode 2028–2035. Uiteraard kan dat alleen indien er een akkoord is met de huidige grondeigenaren.

Recreatievaart op Burgemeester Delenkanaal

In De Waarden wordt een oude Maasloop hersteld. De meander is aangesloten op de Maas en bevaarbaar voor kleine bootjes. Vanuit de omgeving is de wens uitgesproken om een rondje te kunnen varen via het Burgemeester Delenkanaal. Er zijn door ons als beheerder van het buitenkanaal en haven bedenkingen geuit over de veiligheid van recreanten op het Delenkanaal in combinatie met beroepsvaart en in relatie tot een recreatieve meerwaarde. Voor de eerstvolgende stuurgroep wordt een voorstel voorbereid hoe we hier mee omgaan.

Ravenstein

Er is afgelopen tijd uitgebreid studie gedaan naar de mogelijkheden van dijkversterking in combinatie met het versterken van het karakter van Ravenstein als vestingstad binnen de Zuiderwaterlinie. Ook naar de bereikbaarheid van De Heus en de inpassing van het terras van restaurant 't Veerhuis. In het voorlopig ontwerp houden we rekening met archeologische waarden en de karakteristieke bomen. Geheel in lijn met het voorkeursalternatief.

Voor de dijkversterking bij Ravenstein is een combinatie van verschillende typen dijk de beste oplossing:

- Van het spoor tot aan het westelijk ronddeel komt een tuimeldijk om de karakteristieke bomen te sparen.
- Van het westelijk ronddeel tot voorbij het oostelijke ronddeel komt een damwand. We zoeken binnen het project naar mogelijkheden om deze te bekleden als vestingmuur.
- Voor de bereikbaarheid van De Heus komt er in de damwand een afsluitbare opening, een zogenaamde coupure. Hiermee voorkomen we een toename van overlast voor de omgeving.
- Bij proefboringen in december 2020 is een derde ronddeel ontdekt. De gevolgen en mogelijke inpassing hiervan wordt in het definitief ontwerp uitgewerkt.

- Van het oostelijk rondeel tot en met 't Veerhuis komt een tuimeldijk om de bestaande bomen te sparen en het terras 't Veerhuis in te passen.
- Vanaf 't Veerhuis tot aan de A50 komt een moderne gronddijk met daarop hetzelfde wegprofiel als nu.

Vanuit bewoners langs de Maasdijk zijn bezwaren geuit tegen de hoogte van de kademuur. De bezwaren richten zich op het verlies aan uitzicht, effecten op geluidsoverlast en het verstoren van de historische/ruimtelijke verbinding tussen de stad en uiterwaarden/Maas. In samenspraak met de betrokken worden deze punten besproken.

Bakenbomen

De bakenbomenstructuur is een veelbesproken onderwerp in onze gemeenteraad waarvoor wij in alle Maas-gremia steeds aandacht hebben gevraagd. Gemeenten aan beide kanten van de Maas en de Provincie maken zich daar inmiddels ook hard voor. Meanderende Maas wil een nieuwe generatie bakenbomen mogelijk maken om de historisch markante lijn van bakenbomen in het landschap, die mede ons deel van de Maas haar eigen identiteit geeft, voor toekomstige generaties te behouden.

Door de hoge leeftijd van de huidige bomen zullen er de komende decennia steeds meer bomen omvallen. Met als gevolg dat de bomen niet meer als een samenhangende structuur waarneembaar zijn. Vanuit project Meanderende Maas willen we zorgdragen voor een nieuwe generatie bakenbomen. Door de aanplant van jonge bomen op het veelal verlaagde maaiveld past het binnen de nieuwe inrichting van het gebied.

Betrokken overheden gaan op initiatief van de provincie Noord-Brabant afspraken maken over toekomstig eigendom, beheer en onderhoud van bakenbomen. We benutten de slagkracht en de samenwerking vanuit het project om voor Meanderende Maas praktische voorstellen uit te werken. Dit is belangrijk voorwerk voor goede afspraken voor bakenbomen langs het hele bedijkte Maas traject.

Verkeer

In het afgelopen jaar heeft de gemeente Oss met betrekking tot de dijkversterking Meanderende Maas een verkenning van de verkeersaspecten uitgevoerd. Hiervoor is op verschillende plekken op de dijk gekeken naar de verkeersintensiteit. In de planuitwerking van Meanderende Maas worden door de gemeente geen maatregelen genomen om verkeersstromen uit te sluiten op de dijk. Daarvoor is er op basis van de functie van de weg, de huidige verkeersintensiteiten, de ambitie voor het gebied en verwachtingen over toename van recreatieverkeer nu geen aanleiding.

Een aantal bewoners heeft duidelijke signalen afgegeven over verkeersoverlast en drukte op mooie dagen door o.a. groepen wielrenners, motoren, cabrio's en solexrijders. Te hard rijden en met name geluidsoverlast door motoren is een veel geuite klacht. Dat het drukker is op mooie dagen wanneer mensen vrij zijn is begrijpelijk. De gemeente stelt in overleg met aanwonenden en belanghebbende dorpsraden een monitoringsplan op. Door verkeer op de Maasdijk te monitoren worden de ontwikkeling van verschillende verkeerstromen meer inzichtelijk en houdt de gemeente de vinger aan de pols.

Landbouw

Hoogproductieve landbouw in het buitendijkse gebied past niet binnen de natuuropgave van Meanderende Maas. Er wordt wel gekeken of er combinaties te maken zijn met vormen van landbouw passend binnen de natuuropgave. Te denken valt aan het beheer van vegetatie door runderen, zoals dit in andere uiterwaarden ook al plaatsvindt.

Granuliet

In project Meanderende Maas is het storten van granuliet in diepe putten niet aan de orde. Met het verlagen van de Lelyzones langs de Maas en het graven van hoogwatergeulen komt juist veel gebiedseigen grond vrij. De klei die vrijkomt, wordt gebruikt voor de versterking van de dijk en is een waardevolle grondstof voor het maken van bijvoorbeeld bakstenen voor woningen.

Wat is het vervolg?

Het project bevindt zich in de fase van de planuitwerking. Daarin werken wij de maatregelen uit het plan op hoofdlijnen, het voorkeursalternatief, verder uit tot een definitief ontwerp. We doen dat in twee stappen.

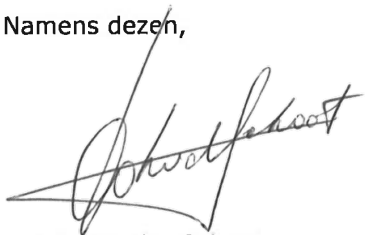
De eerste stap, het maken van het voorlopig ontwerp, is met besluitvorming op 24 maart afgerond. Afgelopen jaar is naar alle maatregelen uit het voorkeursalternatief verder onderzoek gedaan, ontworpen en gerekend. Ook heeft er afstemming plaatsgevonden met partnerorganisaties, direct belanghebbenden (individueel en in gebiedssessies), leden van de werkplaats en de klankbordgroep. Het ontwerp voor de dijk is in januari en februari tijdens digitale dijktafels besproken met bewoners en eigenaren van gronden aan de dijk. De resultaten van de participatieactiviteiten staan in een Participatieverslag. Samen met de aannemer gaan

we het voorlopig ontwerp in de tweede helft van 2021 tot in detail uitwerken tot het definitief ontwerp, stap twee.

Op 17 en 20 mei a.s. zijn er mogelijkheden voor omwonenden en belanghebbenden om zich te laten informeren over het project via digitale informatiebijeenkomsten.

Het proces van uitwerking naar het definitief ontwerp loopt naar verwachting tot mei 2022. Het streven is dat dan het definitief ontwerp, alle ontwerp besluiten en vergunningen en de milieueffectrapportage gereed zijn voor de terinzagelegging. Met de zienswijzen kan in het najaar van 2022 de definitieve besluitvorming plaatsvinden. In 2023 kan dan worden gestart met de uitvoering.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Oss,
Namens dezen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. van der Schoot', written over a horizontal line.

mr. J. van der Schoot
Wethouder Buitengebied c.a.